

Iepirkumu uzraudzības birojs

Eksporta iela 6, Rīga, LV-1010, tālr. 67326719, fakss 67326720, e-pasts pasts@iub.gov.lv, www.iub.gov.lv

RĪGĀ

11.05.2016. Nr. 1-3.2/1363
Uz 13.04.2016. Nr. 01-10.2.01/1708

Veselības ministrijai
vm@vm.lv

Par iepirkumu veikšanu

Iepirkumu uzraudzības birojs (turpmāk – IUB) 2016.gada 18.aprīlī ir saņēmis un izskatījis Veselības ministrijas vēstuli Nr.01-10.2.01/1708 (turpmāk – Vēstule) ar lūgumu sniegt skaidrojumu, vai pašvaldības rīkotajos iepirkumos var piedalīties šīs pašvaldības iestādes, aģentūras vai kapitālsabiedrības, kā arī, vai pastāv alternatīvas iespējas to piesaistīšanai ārpalpojumu sniegšanā, piemēram, Publisko iepirkumu likuma (turpmāk – PIL) 3.panta pirmās daļas 7.punktā minētais izņēmums.

Atbildot uz Veselības ministrijas vēstulē uzdoto jautājumu, IUB norāda, ka, ņemot vērā PIL 1. panta 11. punkta regulējumu - piegādātājs var būt gan fiziska, gan juridiska persona, tai skaitā publisko tiesību juridiska persona, vai šādu personu apvienība jebkurā to kombinācijā, kas attiecīgi piedāvā tirgū veikt būvdarbus, piegādāt preces vai sniegt pakalpojumus, - IUB nesaskata šķēršļus pašvaldības iestādes, aģentūras vai kapitālsabiedrības dalībai pašvaldības rīkotajā iepirkumā. Vienlaikus pasūtītājam, iepirkumā pieņemot lēmumus attiecībā uz savu iestādi, aģentūru vai kapitālsabiedrību, jāievēro PIL 23.panta interešu konflikta regulējums, kā arī PIL 11.panta ceturtās un piektās daļas regulējums, piemēram, ja kāds no pašvaldības iestādes, aģentūras vai kapitālsabiedrības darbiniekiem bijis iesaistīts iepirkuma dokumentu izstrādāšanā.

IUB norāda, ka atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk – EST) praksei (t.sk. spriedumā lietā C107/98 (*Teckal*) noteiktajiem kritērijiem) izstrādāta PIL 3.panta pirmās daļas 7.punkta redakcija, saskaņā ar kuru pasūtītājs ir tiesīgs nepiemērot likuma regulējumu, slēdzot līgumu par tādas institūcijas veiktajiem būvdarbiem vai piegādēm vai sniegtajiem pakalpojumiem, kura vienlaikus atbilst šādiem kritērijiem:

a) tā atrodas viena vai vairāku pasūtītāju pilnīgā kontrolē (šāda kontrole izpaužas kā tiesības ietekmēt kontrolē esošās institūcijas darbības būtiskus mērķus un lēmumus),

b) vismaz 80 procentus tās gada finanšu apgrozījuma veido konkrētu uzdevumu izpilde kontrolējošo pasūtītāju interesēs vai citu pasūtītāju interesēs, kurus kontrolē šo institūciju kontrolējošie pasūtītāji,

c) tās kapitāla daļas vai akcijas pilnībā pieder pasūtītājiem, kas to kontrolē.

Līdz ar to, ja tiek izpildīti visi iepriekš minētie nosacījumi, pašvaldība ir tiesīga slēgt līgumu ar savu kapitālsabiedrību. Vienlaikus IUB norāda, ka, lai arī PIL 3.panta pirmās daļas 7.punktā minētais PIL piemērošanas izņēmums ir formulēts, pieņemot, ka līgumu plānots slēgt ar kapitālsabiedrību (ņemot vērā PIL 3.panta pirmās daļas 7.punkta b) un c) apakšpunkta nosacījumus), arī līgums starp pasūtītāju un iestādi vai aģentūru, kuru tas kontrolē, var tiks izslēgts no PIL piemērošanas, ņemot vērā EST praksi. No EST sprieduma lietā C-107/98 *Teckal* izriet, ka publisko iepirkumu jomas regulējums nav jāpiemēro, ja

līgumslēdzēja iestāde īsteno attiecībā uz personu, ar kuru tā slēdz līgumu, tādu pašu kontroli, kādu tā īsteno attiecībā uz savām struktūrvienībām, un ja vienlaikus minētā persona veic būtiskāko savas darbības daļu kontrolējošās līgumslēdzējas iestādes labā (50.apsvērums). Saskaņā ar EST praksi, lai tiktu īstenota "tāda pati kontrole", ir jābūt noteicošas ietekmes iespējai gan attiecībā uz šī saņēmēja stratēģiskajiem mērķiem, gan arī uz svarīgiem lēmumiem. Pasūtītājam jābūt iespējai veikt pār saņēmēju strukturālu un funkcionālu kontroli (EST 2012.gada 29.novembra spriedums apvienotajās lietās C-182/11 un C-183/11). Līdz ar to, ja pašvaldība pār savu iestādi vai aģentūru īsteno minēto kontroli, un iestāde vai aģentūra savas darbības būtiskāko daļu veic par labu pašvaldībai, tai skaitā pašvaldības iedzīvotājiem, līguma slēgšanai pašvaldība ir tiesīga nepiemērot PIL. Šādi līgumi nav uzskatāmi par publisko iepirkumu līgumiem publisko iepirkumu regulējošo normatīvo aktu izpratnē, tā kā tie tiek slēgti nevis starp pasūtītāju un no tā neatkarīgu personu, bet starp pasūtītāju un tā kontrolētu vienību (šāds gadījums tiek pielīdzināts pasūtītāja uzdevumu izpildei ar saviem resursiem).

Papildus IUB norāda, ka minētā izņēmuma piemērošanas nosacījumi plašāk atrunāti Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 26.februāra direktīvā 2014/24/ES *par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK* (turpmāk – Direktīva) kas dalībvalstīm bija jāpārņem līdz 2016.gada 18.aprīlim. IUB norāda uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010. gada 24. marta lēmumā lietā Nr.A8080309/2 minēto, proti, ka, pirms nav pagājis termiņš direktīvas ieviešanai, direktīvas tiesiskais regulējums nav saistošs, tomēr direktīva var kalpot kā interpretācijas līdzeklis gan EST, gan arī nacionālajās tiesās.

Atbilstoši EST praksei arī gadījumos, kad pasūtītājs slēdz sadarbības līgumu ar citu pasūtītāju, tas PIL var nepiemērot, izpildoties Direktīvas 2014/24/ES 12. panta 4. punkta nosacījumiem, kas izstrādāti, vadoties no EST prakses. Piemēram, EST 2012. gada 19. decembra spriedumā lietā C-159/11 *Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce u.c.* ir norādījusi, ka tiesību normas publisko iepirkumu jomā nav piemērojamas tiktāl, ciktāl šādi līgumi ir noslēgti tikai publisko tiesību subjektu starpā bez privāto tiesību subjekta dalības, nevienam privātam uzņēmumam netiek radīts privileģētāks stāvoklis attiecībā pret tā konkurentiem un šīs nodibinātās sadarbības īstenošanas pamatā ir vienīgi ar sabiedrības interešu īstenošanu saistīti apsvērumi un prasības. Minētais apstiprināts arī ar EST 2013. gada 13. jūnija spriedumu lietā C-386/11 *Piepenbrock Dienstleistungen GmbH & Co. KG v Kreis Düren*. Saskaņā ar Direktīvas 12.panta 4.punktu direktīva neattiecas uz līgumu, kas noslēgts starp divām vai vairākām līgumslēdzējām iestādēm (pasūtītājiem), ja ar līgumu tiek izveidota vai īstenoja iesaistīto līgumslēdzēju iestāžu sadarbība, lai nodrošinātu, ka sabiedriskie pakalpojumi, kas tām jāveic, tiek sniegti ar mērķi īstenot šo iestāžu kopīgos mērķus, šīs sadarbības īstenošanu nosaka vienīgi tādi apsvērumi, kas saistīti ar sabiedrības interesēm, un iesaistītās līgumslēdzējas iestādes atvērtā tirgū veic mazāk kā 20 % no darbībām, kas saistītas ar sadarbību.

Tādējādi, atbildot uz Vēstulē izteikto lūgumu, IUB paskaidro, ka katrā konkrētā gadījumā ir izvērtējama faktiskā situācija saistībā ar pasūtītāja (pašvaldības) iestādēm, aģentūrām vai kapitālsabiedrībām un iepriekš minēto nosacījumu (Publisko iepirkumu likuma 3.panta pirmās daļas 7.punkts, Direktīvas 12.pants) attiecināmība. Gadījumā, ja minētie nosacījumi netiek izpildīti, pasūtītājam savu vajadzību nodrošināšanai ir jārīko iepirkuma procedūra.

Vadītāja

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

D.Gaile